

Motion till riksdagen 2020/21:1338

av Åsa Coenraads m.fl. (M)

Producera mer växtbaserade livsmedel i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta växtbaserad livsmedelsproduktion i arbetet med att göra svensk livsmedelsförsörjning mer motståndskraftig mot större kriser och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Coronapandemin har gjort frågan om självförsörjning, sårbarhet och resiliens i svensk livsmedelsförsörjning högst aktuell. Både när det handlar om hur vi kan göra jordbruket mer motståndskraftigt, vilken typ av grödor som lämpar sig för odling, och vilken typ av mat och dryck som har en lång hållbarhet och som lämpar sig att ha hemma i händelse av en större kris.

I en rapport från SLU, som utgavs 2018, framhålls ökad satsning på växtodling för humankonsumtion som en central del av lösningen i ett mer motståndskraftigt jordbruk. Detta förklaras bl.a. genom att odling av växtbaserade råvaror inte är lika resurskrävande och beroende av insatsmedel som animalieproduktionen. I det svenska jordbruket är just den låga självförsörjningsgraden av insatsmedel till jordbruket ett större problem än den låga självförsörjningsgraden av livsmedel.

Sårbarheten i det svenska jordbruket uppenbarades även under sommaren 2018 då stora delar av Sverige drabbades av torka med anledning av det onormalt varma vädret som höll sig kvar i flera månader. Bland annat drabbades både mjölk- och köttbönder av brist på djurfoder. Denna brist uppstod till följd av att torkan minskade den svenska spannmålsskörden samt till följd av avsaknad av upparbetade kontakter för import av spannmål och foder. Foderbristen ledde till kraftigt ökade köer till slakterier och dålig tillväxt i djurpopulationerna. Situationen var, och är än idag, mycket ansträngande för många enskilda bönder och har också belyst att Sverige inte är väl rustat för sådana typer av kriser.

I torkans efterspel har bönder på olika sätt fått ökade ekonomiska stöd för att tillfälligt kompensera för den svåra situationen för ett år sedan. Den långsiktiga lösningen på att öka svenskt jordbruks motståndskraft vid kriser är dock inte tillfälliga ekonomiska stöd. Snarare behövs förändringar på strukturnivå.

En sådan viktig åtgärd för att öka Sveriges motståndskraft vid kriser är att öka differentieringen i jordbruket. En del i det handlar om att underlätta för djurproducenter att ställa om till en mer resilient, växtbaserad produktion av livsmedel. Det har skett en snabb förändring i konsumentefterfrågan där fler efterfrågar vegetariska och växtbaserade livsmedel. Sverige har goda förutsättningar att öka produktionen av grödor som är bättre anpassade till svenska odlingsförutsättningar samt underlätta förädlingen av dessa grödor till växtbaserade livsmedel.

Även medborgares privata krisberedskap är en del av beredskapsfrågan. En annan central del handlar om hur Sverige ska kunna vara motståndskraftigt och ha en fungerande livsmedelsförsörjning vid såväl större kriser som krigssituationer. I arbetet med att stärka resiliensen i livsmedelsförsörjningen bör därför möjligheterna att öka svensk växtbaserad livsmedelsproduktion beaktas.

Åsa Coenraads (M)

Helena Antoni (M)

Lars Püiss (M)